

E: 2018.07.18.

A DOKUMENTUMOT
ELEKTRONIKUS ALÁÍRÁSSAL LÁTTA EL
FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
17.K.30.460/2018/12.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a dr. Szombathelyi Gyula (1051 Budapest, Arany János u. 9. mfsz. 4.) ügyvéd által képviselt **Nemzetközi kürtőskalács Szaktestület Civil Társaság** (2096 üröm, Honvéd u. 3.) felperesnek a dr. Keller Nóra kamarai jogtanácsos által képviselt **Agrárminiszter** (1052 Budapest, Váci u. 62-64.) alperes ellen bejegyzési ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indított perében – amelybe a Molnár László ügyvezető által képviselt **MokkCafé Kft.** (1052 Budapest, Piarista köz 1.) I. rendű beavatkozó és az András Tünde ügyvezető által képviselt **Földijó-Gasztró Kft.** (1161 Budapest, József u. 92.) II. r. beavatkozó az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkoztak – meghozta a következő

Ítéletet

A bíróság a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül térítsen meg az alperesnek 15 000 (Tizenötezer) Ft perköltséget, valamint az állam javára, az illetéktügyi hatóság felhívására fizessen meg 30 000 (Harmincezer) Ft feljegyzett eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperes 2016. október 25. napján a „kürtőskalács” hagyományos különleges termék uniós bejegyzése iránti kérelmet terjesztett elő az alperes jogelődjeként eljáró Földművelésügyi Minisztériumnál (a továbbiakban: alperes). E kérelmet közzétették a Földművelésügyi Értesítő 2017. június 19-i számában. A közzétételtől számított két hónapos határidőn belül kifogások érkeztek, többek között a beavatkozóktól. Az alperes csak azok kifogását fogadta be, akik Magyarország területén bejegyzett székhellyel és jogos érdekléssel rendelkező előállítónak minősülnek (mint a beavatkozók). Míg a felperes termékleírása megkülönböztetett vajjal készülő „hagyományos” kürtőskalácsot a margarinnal vagy olajjal készülő, különféle ízesítésű és borítású „vásári” változattól, addig a kifogások benyújtói a kétféle receptúra helyett csak egyet javasoltak, amely valamennyi alapanyagot tartalmazna, és a tojás használata sem lenne kötelező. A vásári változat megkülönböztetést pejoratívnak tartották. Különbőség volt a felperes és a kifogást tevők között a tekintetben is, hogy fel kell-e tüntetni a készítési időpontot vagy nem az azonnal, melegében el nem adott kürtőskalácsok csomagolásán. Ez ugyanis a felperes megítélése szerint a korábbi megmaradt kürtőskalácsok frissként történő eladásával megalósuló csalás elkerülését szolgálná, a kifogást tevők álláspontja szerint azonban kivitelezhetetlen és könnyen kijátszható, azaz túlszabályozott lenne. Az alperes a vásári jelző vonatkozásában szakmai véleményért kért

kiemelkedő szakmai tapasztalatokkal rendelkező személyektől, akik közül ketten nyilatkoztak. Egyikük helyénvalónak találta a vásári jelző használatát abban az esetben, ha a termék nem éri el a hagyományos termékek minőségét, másikuk viszont nem látta indokoltnak a jelzőt a hagyományosan rendezvényeken, vásárokon forgalmazott termék vonatkozásában, és véleménye szerint a vásári megnevezés alacsonyabb minőségű terméket jelentenek, ami nem megengedhető. Egy termék minőségi követelményeit ugyanis az érvelése szerint nem befolyásolhatja, hogy milyen helyen vagy alkalomból történt az előállítása.

Az alperes 2017. november 21. napján kelt EvF/173-18/2017 számú határozatában a felperes kérelmét a benyújtott kifogásokra figyelemmel elutasította. Indokolásában kifejtette, hogy az 1151/2012/EU rendelet (a továbbiakban: EUr.) 49. § (3) bekezdése alapján lefolytatott nemzeti felszólalási eljárásban minden jogos érdeklő és a tagállam területén székhellyel vagy lakóhellyel rendelkező személy felszólalással élhetett a kérelemmel szemben. A felszólalások elfogadhatóságáról az alperes az EUr. 21. cikk (1) bekezdésében foglalt kritériumok alapján döntött, és a b) pont alapján megalapozottnak találta a kifogásokat. E szerint akkor fogadható el egy kifogás, ha bizonyított, hogy az elnevezést az illető elismerten és gazdaságilag jelentős módon hasonló mezőgazdasági termékekre vagy élelmiszerekre használja. Az I. rendű beavatkozó kiállításokon, vásárokon, fesztiválokon, bevásárlóközpontok rendezvényein készíti a „Molnár's kürtöskalács”-ot, amely a Budapest V. kerület Váci utca 31. szám alatti „Molnár's kürtöskalács” kávézóban kapható. A cég mind a belföldi, mind a külföldi médiában ismert. A II. rendű beavatkozó is több éve jogszerűen használja a kürtöskalács elnevezést. A felperes termékleírásában szereplőhöz hasonló összetételű, ízű és megjelenésű terméket forgalmaz, amit a vitezkurto.hu honlapján található termékpalleta is alátámaszt. Az alperes a beavatkozók mellett a többi befogadott kifogást tevő vonatkozásában is megállapította, hogy ők reprezentálják a hazai kürtöskalács előállítókat, akik Magyarországon évek óta jogszerűen és elismerten forgalmaznak kürtöskalács elnevezéssel a termékleírásban szereplő kürtöskalácshoz hasonló összetételű, ízvilágú és megjelenésű élelmiszeripari termékeket. A „vásári” elnevezés hétköznapi értelemben pejoratív elnevezésnek minősül, a fogyasztókban a termény silány minőségének látszatát keltheti, a kérelem szerint is az eltérő minőség jelölését szolgálná a „vásári változat” megkülönböztetés. Ugyanakkor a vásári jelző az eltérő minőség jelölése szempontjából megtévesztő is lehet, ugyanis a sütés helyére is utalhat. Mivel az e jelzővel kiegészített elnevezés a fogyasztókban a termék kapcsán bizalomvesztést idézne elő és a befogadott kifogást tevők jogszerűen elismerten és gazdaságilag jelentős módon használják a kürtöskalács elnevezést hasonló élelmiszerekre, az alperes a bejegyzési kérelmet a 15/2008. (II. 12.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (7) bekezdése alapján elutasította.

A felperes keresetében az alperes határozatának hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Kifejtette, hogy célja a minőség védelme, a hazai turizmus és a nemzeti imázs erősítése. Nem volt lehetősége az eljárás során az általa benyújtott és alátámasztott technológiai, történeti és kulturális szempontok igazságügyi szakértő előtti megvédésére, mert az alperes nem rendelt ki ilyen szakértőt az eljárásban. Az azonos szöveget benyújtó kifogást tevők nem reprezentálják a hazai kürtöskalács előállítókat. Le kellett volna folytatni egy egész Európára terjedő piaci vizsgálatot, figyelembe véve a kürtöskalács eredetét, kulturális és turisztikai jelentőségét. A kifogást benyújtók érvei hamisak. Épp a kifogásolt pontok azok, amelyek meg tudnák akadályozni a széleskörű csalásokat és visszaéléseket, a vevők becsapását és az élvezhetetlenné vált termékek piacra kerülését. Egy hagyományos, különleges termék leírásán belül nem lehet a hagyományos kategóriát kiemelni. A „vásári” és „alternatív” változatok mint forgalmazható, védett és hagyományoshoz közeli változatok szerepelnek a bejelentésben. A „vásári” jelzőt erdélyi sütők javasolták minden pejoratív él nélkül. A vajjal, tejjel és tojással készült székelyföldi portákon és Nyugat-Európában forgalmazott „házi” változatot ugyanis meg kell különböztetni a vaj kispórolásával, sok esetben ezen felül a tej és a tojás kispórolásával készülő, többnyire Magyarországon forgalmazott változattól. Számos nyugat-európai turista csalódott már, amikor

megkóstolta a Budapesten sült kürtőskalácsokat. Az EÜr. 3. cikk 3. pontja meghatározza, hogy a hagyományos terméknek legalább harminc éve jelen kell lennie a piacon. Huszonöt évnél régebbi recept nincsen, amely felvetné a vaj olajra cserélésének lehetőségét, így ez a recept nem is tekinthető hagyományosnak. Nem igaz továbbá, hogy a készítés időpontjának feltüntetése órás bontásban lehetetlen lenne. Ezt a javasolt leírás nem követeli meg, amikor a kalácsot még melegen a vevő kezébe adják, egyéb esetekben pedig a készítési időpont felírása pillanatok alatt megoldható egy állítható fogóval.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, perköltségre igényt tartott. Hangsúlyozta, hogy az R. 2. § (2) bekezdése és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 58. § (3) bekezdése értelmében az eljárás során szakértőként a Magyar Eredetvédelmi Tanácsot (a továbbiakban: MET) kellett igénybe venni, egyébként pedig a hatóság a Ket. 50. § (5) bekezdése alapján szabadon választhatta meg a bizonyítási eszközöket, tehát a MET-en kívüli szakértő kirendelésére nem volt köteles. Szakmai véleményt kért azonban a vásári jelző vonatkozásában, amely alapján két nyilatkozatot is beszerzett. A bizonyítékok szabad értékelése alapján úgy ítélte meg, hogy a MET véleménye és a két további szakvélemény elegendő ahhoz, hogy érdemben döntsön a kérelemről és a benyújtott kifogásokról. Nem volt köteles egész Európára kiterjedő piaci vizsgálatot lefolytatni. Az eljárásba befogadott cégek kellően reprezentálták a kürtőskalács előállítókat. A felperes azon érvei pedig nem vonhatók jogszabálysértés fogalmkörébe, hogy nem lehet a hagyományos kategóriát kiemelni, mert az egészen hagyományosnak kell lennie, nincs olyan huszonöt évnél régebbi recept, amely felveti a vaj olajra cserélésének lehetőségét, és lehetséges a készítés időpontjának feltüntetése órás bontásban. Kiemelte az alperes, miszerint az uniós bejegyzés iránti eljárás nemzeti szakaszában benyújtott kifogás esetén a kérelmezőnek és a kifogást benyújtóknak meg kell egyezniük. Az eljárás nem teszi lehetővé, hogy a hatóság hivatalból megváltoztassa a termékleírás tartalmát. A kifogásoknak vagy helyt ad, vagy elutasítja azokat. Döntése során a termékleírás, a kifogások tartalma és a kifogást tevők személye és száma, valamint a szakértői vélemények alapján mérlegelt. Figyelembe vette, hogy bár a termékleírás a MET véleménye szerint megfelelő lehet, az a szakmát képviselő számos cég általi el nem fogadás miatt nem tudná betölteni célját. Csak olyan termékleírás fogadható el, amely a szakma széleskörű támogatását élvezi. A bejegyzési eljárás nemzeti szakasza konszenzusos eljárás, amelyben a kérelmezőnek és a kifogást tevőknek megállapodásra kell jutniuk egymással. Az alperesi hatóság csak közvetítőként vesz részt. A harminc évesnél régebbi kategóriával kapcsolatban a szakértői testület állásfoglalása irányadó, amely elfogadhatónak találta a termékleírást. A termékinnováció pedig nem kizáró ok. A felperes kérelme is tartalmazott ilyen készítési változatot, és ezt a szakértői testület elfogadhatónak találta. A reprezentáció tekintetében pedig egyetlen személy kifogása is elfogadható, ha megfelel az EÜr. 21. § (1) bekezdésében foglalt valamelyik feltételnek. Az alperes azonban figyelemmel volt arra, hogy valamennyi kifogást tévő azonos okból nem fogadta el a termékleírást.

A beavatkozók az alpereshez csatlakozva a kereset elutasítását kérték, perköltséget nem igényeltek. Hangsúlyozták, hogy kürtőskalácsot nagy mennyiségben és kiváló minőségben készítő elismert céggént az ő céljuk is a minőségi termék készítése. Azon ésszerűségi okból helyettesítik a tejet tejpörrel, a vaját pedig margarinnal, hogy a rendezvényeken szűkös a tárolási kapacitás, és a tej sokkal több helyet foglal el, mint a tejpör, valamint a margarintömb akár hűtőn kívül is tárolható, míg a vaj elolvad, ha nem hűtik. Hagyományos lehet a más zsiradékkal készített kürtőskalács is, és ugyanolyan ízletes, mint a vajjal készült változat. Arra pedig továbbra sem látnak reális megoldást, hogy helyben árult termékénél feltüntessék a kürtőskalácson az elkészítésének időpontját. Csak azzal értenek egyet, ha a kiszállításra kerülő kürtőskalácson kell feltüntetni ezt az időpontot.

A kereset az alábbiak szerint nem megalapozott.

Az EUr. 3. cikke értelmében „E rendelet alkalmazásában:

(...)

3. „*hagyományos*”: a hazai piacon a nemzedékek közötti átadást lehetővé tévő időtartam óta bizonyítottan jelen lévő termék; ez az időtartam legalább 30 év;

(...)”

Az EUr. 21. cikk (1) bekezdése szerint „Az 51. cikk (2) bekezdésében említett, indokolással ellátott felszólalási nyilatkozatok csak akkor fogadhatók el, ha azok a határidő lejárta előtt érkeztek be a Bizottsághoz, és:

a) jól megalapozott indokokkal támasztják alá, hogy a javasolt elnevezés bejegyzése nem egyeztethető össze az e rendeletben meghatározott feltételekkel; vagy

b) bizonyítják, hogy az elnevezést jogszerűen, elismerten és gazdaságilag jelentős módon hasonló mezőgazdasági termékekre vagy élelmiszerekre használják.”

Az EUr. 49. cikk (3) bekezdése alapján „Az e cikk (2) bekezdésének második albekezdésében említett vizsgálat során a tagállam nemzeti felszólalási eljárást indít, ami biztosítja a kérelem megfelelő közzétételét, és ésszerű határidőt állapít meg, amelyen belül minden, jogos érdekekkel rendelkező és a tagállam területén székhellyel vagy lakóhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy felszólalással élhet a kérelemmel szemben.”

Az R. 2. § (2) bekezdése értelmében „Az eljáró hatóság e rendeletben meghatározott feladatainak ellátása során szakértőként igénybe veszi a Magyar Eredetvédelmi Tanácsot (a továbbiakban: MET).”

Az R. 3. § (7) bekezdése szerint „Az eljáró hatóság a kifogások benyújtására nyitva álló határidő leteltét követően a bejegyzési kérelemnek az Európai Bizottsághoz (a továbbiakban: Bizottság) való továbbítása tárgyában hozott határozatában dönt arról, hogy a kifogásnak helyt ad, egyúttal a bejegyzési kérelmet elutasítja, vagy a kifogást elutasítja és a bejegyzési kérelmet a (8) bekezdés szerint a Bizottsághoz továbbítja.”

A felperes kifogásolta, hogy az alperes nem rendelt ki igazságügyi szakértőt a közigazgatási eljárásban. Nem jelölt meg azonban olyan jogszabályi rendelkezést, amelyet sértene az igazságügyi szakértő kirendelésének hiánya. Az alperes az R. 2. § (2) bekezdése alapján helytállóan járt el, amikor a MET-et vette igénybe szakértőként, hiszen ezen rendelkezés előírja a MET szakértőként való igénybevételét a jelen eljárásban, a Ket. 58. § (3) bekezdése szerint pedig ha jogszabály meghatározott szakértő igénybevételét írja elő, úgy azt kell szakértőként kirendelni. Helytállóan hivatkozott az alperes arra is, hogy a Ket. 50. § (5) bekezdése értelmében egyébként szabadon választhatta meg a bizonyítási eszközöket. Az igazságügyi szakértő kirendelésének hiánya tehát nem valósított meg jogszabálysértést.

A felperes kétségbe vonta, hogy a kifogást tevők megfelelően reprezentálnák a hazai kürtőskalács készítőket. Véleménye szerint egész Európára kiterjedő piaci vizsgálatot kellett volna lefolytatni, figyelembe véve a kürtőskalács eredetét és kulturális turisztikai jelentőségét. Azt azonban nem támasztotta alá, hogy milyen jelentősége lenne egy teljes Európára kiterjedő vizsgálatnak azon kérdés megválaszolása szempontjából, hogy ki minősül a felszólalási eljárásban kifogás benyújtására jogosult „hazai” előállítónak. Az alperes jogszabályszerűen járt el, amikor azon cégeket tekintette hazai előállítónak, akik az EK r. 49. § (3) bekezdésének megfelelően Magyarország területén bejegyzett székhellyel és jogos érdekekkel rendelkeznek. Megalapozott továbbá az alperes azon álláspontja is, hogy egyetlen kifogást tevő kifogása is elegendő az EK r. 21. § (1) bekezdése szerinti feltételek teljesülése esetén.

Az alperes megalapozottan fogadta el a „vásári” változat megkülönböztetésével szembeni

kifogásokat. Ennek helytálló indokaként adta, hogy a vásári elnevezés silány minőség látszatát keltheti és a minőség jelölése szempontjából megtévesztő is lehet, hiszen a sütés helyére is utalhat. Lehet, hogy e jelzőt hagyományos erdélyi sütők pejoratív szándék nélkül javasolták, azonban nem alkalmas azon felperesi cél elérésére, hogy a vajjal készült változatot különböztessék meg a növényi zsiradékkal készült kürtöskalácstól. A huszonöt évnél fiatalabb receptúrára hivatkozás a növényi zsiradék vonatkozásában nem támasztja alá a felperes álláspontját, hiszen maga is a hagyományos termék egyéb változataként kíván uniós bejegyzést az ilyen receptúra alapján készülő kürtöskalácsra.

Az alperes határozatát tehát megalapozta, hogy a kifogások helytállóak voltak a „vásári” jelző használatával szemben.

Az alperes határozatában szerepel, hogy a kifogást benyújtók a készítési időpont feltüntetésének kivitelezhetetlen és könnyen kijátszható, azaz túlszabályozott voltára is hivatkoztak. Ezzel kapcsolatban azonban nem tartalmaz indokolást a határozat. Ennek elfogadható indoka, hogy már a kifogások vásári elnevezéssel kapcsolatos megalapozottsága okán el kellett utasítani a felperes kérelmét. Mindazonáltal nem is kellően pontosan meghatározott, végrehajtható a felperesi termékleírás azon leírása, miszerint „*A védőcsomagolás feliratán vagy címkéjén minden esetben fel kell tüntetni: ...a termék előállításának időpontját legalább órás bontásban; ettől kizárólag abban az esetben lehet eltekinteni, ha a terméket nagy vásárlói forgalom mellett előállítása után kevesebb mint fél órával (még melegen) átadják a vásárlónak; a termékminőség megőrzési idejét a következő megfogalmazásban: minőség megőrzi az előállítástól számított 4 óra leteltéig*”. Nem világos ugyanis, hogy a felperes által meghatározott félórás időtartam leteltét követően miként lehetne a „legalább órás bontás” szerinti megjelölést a gyakorlatban is kivitelezhetően, aránytalan teher nélkül megvalósítani.

Mindezen indokolás alapján a bíróság megállapította, hogy az alperes határozata a felperes által megjelölt okból nem jogszabálysértő, és elutasította a felperes keresetét.

A bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperes jogtanácsosi képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdésének analóg alkalmazásával meghatározott összegű perköltség megfizetésére. Az alperesi beavatkozók nem kértek perköltséget, így az ő vonatkozásukban nem kellett a felperest kötelezni.

A Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986 (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 43. § (3) bekezdése szerinti eljárási illetéket a felperes viseli.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp. 340 § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2018. június 29.

Dr. Dudás Dóra Virág s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: